Ministerul Educaţiei și Cercetării Centrul Naţional de Politici și Evaluare în Educaţie

Examenul național de bacalaureat 2025 Proba E. a) Limba și literatura română

Simulare

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte următorul fragment:

În ce mă privește, student la Medicină (numai că în sala de disecție citeam piesele lui Shakespeare și frecventam mai mult disciplinele de la Litere), rolul jucat de profesorul de Estetică a fost covârșitor. Veneam de la țară, elev silitor desigur, dar complet neintrodus în domeniile care mă atrăgeau, lipsit de gust în materie de arte și informație culturală – un adevărat "barbar" care nimerise în mijlocul Atenei, blocat de o timiditate aproape morbidă. Prima acțiune eficientă pe care a avut-o profesorul Liviu Rusu asupra mea a fost aceea de "a sparge" tocmai această timiditate. [...]

Educația și instruirea mea estetică au început, însă, cu "Audițiile muzicale" pe care profesorul Liviu Rusu le ținea în prelungirea Seminarului de Estetică. Acestea, de asemenea, făceau săli pline. Ele complineau în mod nesistematic o reală istorie a muzicii simfonice clasice: audierea fiecărui disc era precedată de o expunere a profesorului.

Pentru mine, atmosfera avea ceva incredibil: de iniţiere într-un domeniu al unei arte de care eram total străin. În viaţa mea, până atunci, nu fusesem la un concert, nici nu ascultasem muzică simfonică. Intram într-un univers pe care nici măcar nu-l bănuisem, în care fiecare descoperire constituia un nou moment de delectare, în care – întâi de toate – aveam revelaţia propriei persoane. [...]

Ca în tot ceea ce făcea profesorul, prezența sa fizică – vocea, gesticulația, pledoaria – precum și termenii săi marcau ca o pecete materia însăși a lecției: de-a lungul anilor, de câte ori am ascultat Mozart sau Beethoven, de pildă, în memoria mea apărea figura profesorului, iar unele dintre expresiile sale – deosebit de plastice – se însoțeau inevitabil de surâsurile sau chiar ironiile noastre. Nimic nu leagă pe elev de profesorul său mai mult decât omul care, coborând de pe estradă, ți se alătură asemenea unui camarad cu care poți să conversezi – prin cuvinte sau numai tăcând – de acord sau în contradictoriu. [...]

În atmosfera acelor ani, când războiul – care era în toi – părea a se desfășura pe altă planetă, Universitatea "Regele Ferdinand" din Cluj, refugiată la Sibiu, trăia cu ardoare o rivalitate culturală pasionantă: între grupul de studenți mediciniști conduși de profesorul de anatomie Victor Papilian – care era un remarcabil prozator și dramaturg – și grupul celor de la Litere, Filosofie și Drept, animat de la catedră de Liviu Rusu, iar la nivel de cenaclu de Lucian Blaga. [...]

"Arena" întrecerii culturale între studenții de la Medicină și cei de la Litere a fost teatrul amator universitar. [...] Profesorul Liviu Rusu a regizat un spectacol cu *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale. Astăzi, montarea asigurată de profesorul nostru de Estetică ar apărea, desigur, ca o realizare modestă, cu "îndrăzneli" care au devenit lucruri de rutină ale artei scenice. Dar, pe vremea aceea, soluțiile artistice, experimentale, existente în acel spectacol, au avut mare efect: actorii înaintau spre scenă printre cele două rânduri de spectatori; unii interpreți se aflau în loje, îi interpelau pe cei din sală înainte de a coborî în spațiul scenic; la un moment dat, sufleorul dădea la o parte capacul cuștii sale pentru a interveni etc. [...]

Spectacolul mi se pare a fi fost foarte important pentru noi, întrucât indica o sferă de preocupări care aveau să caracterizeze activitatea literară a tuturor prietenilor mei.

Stefan Aug. Doinas, Liviu Rusu, în vol. Evocări

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- 1. Indică sensul din text al cuvântului *reală* si al secventei *dădea la o parte*. **6 puncte**
- 2. Menționează localitatea în care a funcționat în timpul războiului Universitatea "Regele Ferdinand", valorificând informațiile din text. **6 puncte**
- 3. Precizează domeniul artistic în care se manifestă spiritul competitiv al studenților de la Medicină și Litere, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat.

  6 puncte
- 4. Explică un motiv pentru care spectacolul regizat de Liviu Rusu a atras atentia. 6 puncte
- 5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, un efect pe care îl are muzica simfonică asupra tânărului Ștefan Aug. Doinaș.

6 puncte

Ministerul Educaţiei și Cercetării Centrul Naţional de Politici și Evaluare în Educaţie

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi dacă profesorii contribuie sau nu la îmbogățirea experienței culturale a tinerilor, raportându-te atât la fragmentul extras din volumul *Evocări* de Ștefan Aug. Doinaș, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii faţă de problematica pusă în discuţie, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare
   a două argumente adecvate opiniei şi formularea unei concluzii pertinente;
   14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

De sticlă – câmpia înghețată. Departe un șir de pomi despuiați scutură chiciura luminată.

Au trecut sănii trase de boi albi ca zăpada, și aburind ca zarea, să încarce lemne din zăvoi.

Am rămas singur, și e atât de frig încât aș putea să-mi văd cuvintele îngheţând în aer, când te strig.

Caut prin grădină pașii tăi, ieri le-am zărit în prima ninsoare urmele, umbre albastre, ca niște porumbei. Adrian Maniu, *Iarn*ă

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui roman psihologic sau al experienței studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe semnificative pentru tema romanului studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, relevante pentru romanul studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conţinutul eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.